

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра овочівництва і закритого ґрунту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан агробіологічного факультету
Віталій КОВАЛЕНКО
« 23 » 05 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри
овочівництва і закритого ґрунту
Протокол № 12 від «21» травня 2024 р.
Завідувач кафедри
Іван ФЕДОСІЙ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Садівництво,
плодоовочівництво та виноградарство»
Іван ФЕДОСІЙ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОВОЧІВНИЦТВО

Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»
Освітня програма	Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство
Факультет	агробіологічний

Розробники: доцент, кандидат с.-г. наук, доцент Бобось Ірина Макарівна,
старший викладач, кандидат с.-г. наук Комар Олександр Олександрович

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Овочівництво

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	203 «Садівництво, плодощовочівництво та виноградарство»	
Освітня програма	Садівництво, плодощовочівництво та виноградарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	270	
Кількість кредитів ECTS	9	
Кількість змістових модулів	2 (4 семестр)/2 (5 семестр)	
Курсова робота (5 семестр)	1	
Форма контролю	<i>екзамен (4 семестр)/екзамен (5 семестр)</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	<i>Денна форма здобуття вищої освіти</i>	<i>Заочна форма здобуття вищої освіти</i>
Курс (рік підготовки)	2,3	4
Семестр	4,5	7,8
Лекційні заняття	90 год.	4 год.
Лабораторні заняття	105 год.	0 год.
Самостійна робота	75 год.	268 год.
Всього	270 год	270 год
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	7 год	

1. Мета, завдання та компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: одержати глибокі знання з біологічних особливостей овочевих культур, їхнім відношення до умов навколишнього середовища та виробництва високоякісної товарної овочевої продукції для різних напрямів споживання.

Завдання:

- вивчити стан і перспектив розвитку овочівництва відкритого ґрунту в Україні і за кордоном, сучасних тенденцій та напрямів овочівництва;
- ознайомлення із науковими установами та науковим потенціалом в галузі овочівництва;
- вивчення біологічних особливостей овочевих культур і способів їх розмноження;
- вивчення науково-обґрунтованих технологій вирощування розсади у парниках, розсадних теплицях і в розсадниках відкритого ґрунту;
- вивчення строків та способів сівби овочевих культур;
- вивчення способів підготовки ґрунту та удобрення овочевих культур;
- вивчити загальні прийоми догляду за рослинами та збирання врожаю.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК): ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК): СК 3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом. СК 10. Здатність застосовувати практичні вміння із вирощування видового і сортового різноманіття овочевих і плодкових культур для різного цільового використання.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до чинних вимог. ПРН 17. Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю. ПРН 18. Аналізувати та впроваджувати у виробництво сучасні досягнення із розширення різноманіття овочевих і плодкових культур.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Програма та структура навчальної дисципліни на 4 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1.														
Біологічні особливості та розмноження овочевих культур														
Тема 1. Народногосподарське значення овочів. Стан і перспективи розвитку овочівництва в Україні	1-2	14	5	0	6	0	3							
Тема 2. Біологічні особливості овочевих культур та їх відношення до умов зовнішнього середовища	2-4	17	5	0	8	0	4							
Тема 3. Розмноження овочевих культур	4-5	17	5	0	8	0	4							
Тема 4. Сівба насіння і висаджування розсади	6-7	17	5	0	8	0	4							
Разом за змістовим модулем 1		65	20	0	30	0	15							

Змістовий модуль 2.													
Загальні прийоми підготовки ґрунту та догляду за рослинами.													
Технологія вирощування овочевих культур групи капуст													
Тема 5. Способи підготовки ґрунту та удобрення	8-9	14	5	0	6	0	3						
Тема 6. Загальні прийоми догляду за рослинами та збирання врожаю овочевих культур	10-11	14	5	0	6	0	3						
Тема 7. Захист овочевих культур від шкочодчинних об'єктів.	11-13	14	5	0	6	0	3						
Тема 8. Дворічні овочеві культури групи капустяних	13-14	14	5	0	6	0	3						
Тема 9. Однорічні капустяні культури	14-15	14	5	0	6	0	3						
Разом за змістовим модулем 2	70		25	0	30	0	15						
Усього годин	135		45	0	60	0	30						

Програма та структура навчальної дисципліни на 5 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1.														
Значення та технологія вирощування плодкових овочевих культур														
Тема 1. Значення та технологія вирощування помідора	1-2	9	3	0	3	0	3							
Тема 2. Значення та технологія вирощування овочевих культур родини Пасльонові	2-3	9	3	0	3	0	3							
Тема 3. Народногосподарське значення та технологія вирощування овочевих культур родини Гарбузові	3-4	9	3	0	3	0	3							
Тема 4. Значення та технологія вирощування бобових овочевих культур	4-5	9	3	0	3	0	3							
Тема 5. Значення та особливості вирощування кукурудзи цукрової	5-6	9	3	0	3	0	3							
Разом за змістовим модулем 1	45		15	0	15	0	15							
Змістовий модуль 2.														
Значення та технологія вирощування коренеплодів														
Тема 4. Сучасні технології вирощування моркви	6-7	12	4	0	4	0	4							
Тема 5. Сучасні технології вирощування коренеплодів родини Селерові	7-8	12	4	0	4	0	4							
Тема 6. Сучасні технології вирощування буряка столового	8-9	12	4	0	4	0	4							
Тема 7. Сучасні технології вирощування коренеплодів родини Капустяні	9-10	9	3	0	3	0	3							
Разом за змістовим модулем 2	45		15	0	15	0	15							

Змістовий модуль 3.												
Значення та технологія вирощування цибулинних, зеленних і багаторічних культур												
Тема 8. Сучасні технології вирощування цибулі ріпчастої	10-11	9	3	0	3	0	3					
Тема 9. Дворічні цибулинні культури	11-12	9	3	0	3	0	3					
Тема 10. Значення та технологія вирощування часнику	12-13	9	3	0	3	0	3					
Тема 11. Зеленні овочеві культури	13-14	9	3	0	3	0	3					
Тема 12. Багаторічні овочеві культури	14-15	9	3	0	3	0	3					
Разом за змістовим модулем 2		45	15	0	15	0	15					
Усього годин		135	45	0	45	0	45					
Курсова робота з овочівництва			-	-	-		-					
Усього годин		30										

2. Теми лабораторних занять

Теми лабораторних занять на 4 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація овочевих культур	8
2	Умови зовнішнього середовища для росту і розвитку овочевих рослин і способи їх оптимізації	6
3	Опис морфологічних ознак насіння овочевих культур та виготовлення гербарію насіння	6
4	Визначення площі живлення, густоти рослин, норми висіву овочевих культур	6
5	Посівні якості насіння овочевих рослин	6
6	Визначення сходів овочевих культур за сім'ядольними листками та першим справжнім листком	6
7	Розрахунки потреби господарства в розсаді	6
8	Розробка схем чергування овочевих культур	6
9	Овочеві культури групи Капуст	10
	Разом	60

Теми лабораторних занять на 5 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Походження культур родини Пасльонові. Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища. Сорти і гібриди	7
2	Походження культур родини Гарбузові. Ботанічні та біологічні особливості, вимоги їх до умов зовнішнього середовища. Сорти овочевих культур родини Гарбузові	7
3	Походження культур родини Бобові, Злакові. Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища. Сорти і гібриди	6

4	Походження культур групи Коренеплодів. Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища. Сорти і гібриди	7
5	Біологічні особливості та вимоги до умов зовнішнього середовища цибулі ріпчастої та часнику. Різновидності цибулі ріпчастої. Сорти і гібриди	6
6	Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища зеленних овочевих культур. Сорти і гібриди	6
7	Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища багаторічних овочевих культур. Сорти	6
Разом		45

4. Теми самостійної роботи

Теми самостійної роботи на 4 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Агробіологічна класифікація овочевих культур	5
2	Вивчити вимоги овочевих культур до елементів живлення	5
3	Вивчити будову насіння і плодів овочевих культур	5
4	Вивчити законодавчу базу визначення сортових і посівних якостей насіння овочевих культур	5
5	Розробити технологічну схему вирощування дворічних овочевих культур родини Капустяні у відкритому ґрунті.	5
6	Розробити технологічну схему вирощування однорічних овочевих культур родини Капустяні у відкритому ґрунті	5
Разом		30

Теми самостійної роботи на 5 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур родини Пасльонові у відкритому ґрунті.	5
2	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур родини Гарбузові у відкритому ґрунті.	5
3	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур родини Бобові та Тонконогові у відкритому ґрунті.	5
4	Розробити технологічну схему вирощування коренеплідних овочевих культур родини Селерові у відкритому ґрунті.	5
5	Розробити технологічну схему вирощування коренеплідних овочевих культур родини Лободова та Капустяні у відкритому ґрунті.	5
6	Розробити технологічну схему вирощування цибулинних овочевих культур у відкритому ґрунті.	5
7	Розробити технологічну схему вирощування часнику у відкритому ґрунті.	5
8	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур групи зеленних у відкритому ґрунті.	5
9	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур групи багаторічні у відкритому ґрунті.	5
Разом		45

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові роботи;
- захист лабораторних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, семінар);
- практичний метод (лабораторні заняття);
- наочний метод (метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні заняття);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист лабораторних робіт;
- презентації та виступи на семінарах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України: семестер 4

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1487>; семестер 5

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1463>)

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники);
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Сич З.Д., Бобось І.М., Федосій І.О. Овочівництво: навч. посіб. / К.: ЦП «Компринт», 2018. – 405 с.
2. Яровий Г.І. Овочівництво: навч. посібник / Г.І. Яровий, О.В. Романов. Харків: ХНАУ, 2017. 376 с.
3. Олерографія: підручник / І.М. Бобось, З.Д. Сич, О.О. Комар – К.: ЦП «Компринт», 2022. – 721 с.
4. Самовол О.П., Кондратенко С.І. Томат: монографія; за наук. ред. О.П. Самовола, О. М. Могильної. Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2018. 448 с.
5. Сич З.Д., Бобось І.М. Малопоширені бобові овочеві рослини: вихідний колекційний матеріал і технології вирощування: [Монографія]. – К.: ЦП «Компринт», 2019. – 172 с.
6. Система удобрення овочевих і баштанних культур: монографія; за ред. В. Ю. Гончаренка. Київ: Аграрна наука, 2019. – 152 с.
7. Бобось І.М., Завадська О.В. Технології вирощування помідора для свіжого споживання, зберігання і переробки: [Монографія]. – К.: ЦП «Компринт», 2020. – 352 с.
8. Мельник О.В., Митенко І.М. Вирощування часнику озимого: рекомендації. Київ: Аграрна наука, 2020. – 52 с.
9. Державна цільова програма розвитку овочівництва на період до 2025 року / за наук. ред. Гадзала Я.М, Роїка М.В., Кондратенко П. В, Висоцького Т.М., Могильної О. М. Селекційне: ІОБ НААН, 2020. – 62 с.
10. Комплексна система заходів захисту цибулі ріпчастої та часнику від шкідників, хвороб і бур'янів / О.М. Могильна, О.І. Онищенко, С.О. Щербина, С.М. Даценко, О.М. Біленька, Д.В. Іванін. Вінниця: ТВОРИ, 2021. – 44 с.
11. Agravery. Овочі [Електронний ресурс] режим доступу: <https://agravery.com/uk/posts/section/show/vegetables>
12. Каталог стандартів на с/г продукцію [Електронний ресурс] режим доступу: <http://csm.kiev.ua/nd/nd.php?z=%D1%81%D1%83%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8F&st=0&b=1>
13. Сільське господарство - статистична інформація (урожайність, посівна площа, валовий збір та ін.) [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
14. Інформаційно-довідкова система "Сорт" [Електронний ресурс] режим доступу: <http://sort.sops.gov.ua/search/search>

15. Інформаційно-довідкова система "Реєстр сортів" [Електронний ресурс] режим доступу: <http://service.ukragroexpert.com.ua/>
16. Інститут овочівництва і баштанництва НААН [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ovoch.com/index.html>
17. Світовий центр овочевих культур [Електронний ресурс] режим доступу: <http://avrdc.org>
18. School of Integrative Plant Science [Електронний ресурс] режим доступу: <http://plantscience.cals.cornell.edu>